

המוסד לבטיחות ולגיהות

מרכז מידע

רח' מזא"ה 22, ת.ד. 1122, תל-אביב 61010
טלפון: 03-5266455 פקס: 03-5266456

ת-159

ביצוע עבודות המחייבות הסמכה והבסיס החוקי

מאת: מאיר גוטסמן

בסיוע אגף הפיקוח על העבודה
"הפעולה המונעת"
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

יולי 2008

חוברת זאת נועדה למסור מידע לקורא בתחומים בהם עוסק הפרסום
ואיננה תחליף לחוות דעת מקצועית לגבי מקרים פרטיים.
כל בעיה או שאלה מקצועית, יש לבחון,
לגופו של עניין, עם מומחה בתחום.

ביצוע עבודות המחייבות הסמכה והבסיס החוקי

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות.	- חוק ארגון הפיקוח על העבודה התשי"ד - 1954 סעיף 25(א). - תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ו 1996 תקנה 4,2 ותוספת רביעית. (ראה גם תיקון מהתשנ"ט 1999).	א) מפקח עבודה ראשי. ב) מינוי על ידי המעביד ואישורו של מפקח עבודה אזורי.	* בעל תואר בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה, או הנדסה ודומיהם, בעל ניסיון של שנתיים במקצועו, בוגר קורס ממונים על הבטיחות או קורס שווה ערך שאושר על ידי מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות ולגיהות או במוסד אחר מאושר. * טכנאי או הנדסאי בעל ניסיון של שלוש שנים בעבודה במקצועו, בוגר קורס ממונים על הבטיחות של המוסד לבטיחות ולגיהות או גוף מוסמך אחר.	א) אישור כשירות ב) מינוי על ידי המעביד	ממונה על הבטיחות
* קיימות השתלמויות מאורגנות ע"י המוסד לבטיחות ולגיהות.	* חוק ארגון הפיקוח על העבודה 1954 סעיף 24-19. * תקנות בדבר ועדות בטיחות ונאמני בטיחות התשכ"א 1960	ועדת הבטיחות או בחירת העובדים (במפעל שאין ועדת בטיחות).	* נציג העובדים בוועדת הבטיחות ועובדים אחרים שמינתה הועדה.	מינוי ע"י ועדת הבטיחות או בחירה ע"י העובדים והודעה על המינוי למפקח עבודה איזורי.	נאמן בטיחות
מוסמך לבצע פעולות במכונות שבתנועה לצרכי תחזוקה וכיוון בלבד	"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל 1970" פרק ג' סעיף 38	תופש המפעל	הכשרה במידה מספקת לכל הפעילות שהוסמך לבצע.	מינוי על ידי תופש המפעל - מינוי בכתב	אדם כשיר

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
	פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) התש"ל 1970 סעיף 148. תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה) התשמ"ח 1988.	המעסיק	קבלת הדרכה מתאימה	מינוי על ידי המעסיק	ממונה על ציוד עזרה ראשונה
	תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה) התשמ"ח 1988.	המעסיק	קבלת הדרכה מתאימה (רצוי השתתפות בקורס מד"א).	מינוי על ידי מעסיק	מגיש מאומן לעזרה ראשונה
קיימות תקנות מיוחדות למפעילי מלגזות. קיימות השתלמויות - רענון - מאורגנות ע"י המוסד לבטיחות ולגיהות.	* תקנה 39 א(ח) לתקנות התעבורה. הוראות נוהל 2006/2 של משרד התחבורה-אגף הרישוי. * תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת העובדים) התשנ"ט - 1999.	* רשות הרישוי משרד התחבורה. (רשיון) * מנהל המפעל - מינוי	הדרכה בנהיגה ובהעמסת מלגזות ע"י מורשה ממשרד התחבורה. הדרכה לפי תכנית שאושרה ע"י רשות הרישוי (משרד התחבורה) ואגף הפיקוח על העבודה (משרד התמ"ת).	* בעל רשיון נהיגה דרגה 1- לעומס עד 20 טון. * דרגה 3 - לכל עומס.	מפעיל מלגזה
ניתן לבצע תאום הדרכה באמצעות מחלקת ההדרכה של מוסדנו.	- תקן ת"י 129 חלק 1. - חוק שירותי הכבאות תשי"ט 1959.	הרשות המוסמכת לפי חוק שירותי הכבאות תשי"ט 1959 היא "רשות הכבאות".	הכשרה מיוחדת לביצוע עבודות תחזוקה של מטפי כיבוי.	- תעודת הסמכה מטעם הרשות המוסמכת לפי דרישות תקן 129 חלק 1.	תחזוקאי מוסמך מטפי כיבוי
	צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (התקנת מעליות) התשמ"ד 1984.	מנהל האגף להכשרה מקצועית במשרד התמ"ת.	מוסמך מבחינה מקצועית למתן שירות למעלית.	* תעודת מעליתן לחברה המעידה שבעלה מוסמך למתן שירות למעלית.	מעליתן
	* תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתים) התשנ"ג 1992. - תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח) התשכ"ז 1966.	אגף להכשרה ופיתוח כח אדם של משרד התמ"ת.	עובד שמלאו לו 18 שנים, עובד חודשיים רצופים כעוזר לעגורנאי מוסמך, עבר בדיקה רפואית, עמד בהצלחה במבחן מוכר ע"י מפקח עבודה ראשי. המבחן יערך בידי מחלקת הבחינות של האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם ממשרד התמ"ת.	הסמכה להפעלת עגורן לפי סוג ולפי עומס עבודה בטוח.	מפעיל עגורן צריח ומפעיל-עגורן מפעיל עגורן נייד

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
קיים קורס במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים) התשנ"ג 1992.	רשות הסמכה - שקבלה מינוי ממפקח עבודה ראשי להסמך עגורנאים לפי סוגי העגורנים.	- עבד - שבועיים רצופים בהדרכתו והשגחתו של עגורנאי מוסמך, לגבי עגורן צריח ועגורן נייד - עבד חודשיים רצופים עבר בדיקה רפואית, עמד בהצלחה במבחן מוכר ע"י מפקח עבודה ראשי.	הסמכה להפעלת עגורן לפי סוג ולפי עומס עבודה בטוח.	מפעיל עגורן גשר עילי, עגורן שער, עגורן להעמסה עצמית
	* תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים) התשנ"ג 1992.	תופש המפעל, מבצע הבניה, מנהל המחצבה או בעל מכונות ההרמה.	* הדרכה בידי אדם בעל נסיון של שנה בהפעלה ותחזוקה של המכונה. * מינוי על גבי טופס. * מלאו לו 18 שנים.	מינוי כמפעיל מכונות הרמה	מפעיל "מכונות הרמה אחרות"
קיים קורס במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	* תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים) התשנ"ג 1992.	רשות הסמכה שמונתה על-ידי מפקח עבודה ראשי.	עבד שבועיים במתן איתות לעגורנאים בהשגחתו של אתת מוסמך, עבר בדיקה רפואית, ועבר קורס להכשרת אתתים.	הסמכה למתן איתות	מאותת לעגורנאי
	* תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח) התשכ"ז 1966.	רשם ציוד הנדסי שנתמנה לפי חוק רישום ציוד הנדסי תשי"ז 1957.	* הדרכה ואימון לקשירת מטענים, בשימוש באבזרי הרמה ובכלי טעינה. * בעל הסמכה למתן איתות.	הסמכה כעניבן ולמתן איתות לעגורן צריח	עניבן לעגורן צריח
	* תקנות התעבורה * תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת העובדים) התשנ"ט 1999. * תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות במכונות חקלאיות) התשמ"ח 1988 סעיף 15.	משרד הרישוי של משרד התחבורה.	הדרכה בנהיגה ובהפעלת המכונה.	רשיון נהיגה	מפעיל מכונה חקלאית בעלת כושר תנועה עצמית
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	חוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997. תקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001.	המפקח על פי הגדרתו בחוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997.	התנאים: העמידה בתנאים המוגדרים בתקנה 2 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א, 2001 ובסעיף 9 לחוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997. ההכשרה: עמד בהצלחה בקורס ההכשרה לפי תכנית שאישר המפקח.	רשיון מוביל כנדרש ע"פ סעיף 4 לחוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997.	מובילי חומ"ס

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
	- חוק שירותי הובלה התשנ"ז 1997-סעיף 16. - תקנות שירותי הובלה התשס"א 2001 תקנה 24 (3).	מינוי על ידי מוביל חומ"ס	עמידה בדרישות סעיף 9. חוק שירותי הובלה 1997 עבר בהצלחה הכשרה למנהלים מקצועיים למתן שרותי הובלה.	מינוי על ידי מוביל חומ"ס (המעסיק)	אחראי על ניהול מקצועי בהובלת חומ"ס
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	חוק שירותי הובלה התשנ"ז 1997. תקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001.	המפקח על פי הגדרתו בחוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997.	עמד בהצלחה בקורס הכשרה וריענון לפי התוכנית שאישר המפקח בהתאם לתקנה 22(ב) לתקנות שירותי הובלה התשס"א 2001.	היתר להובלת חומרים מסוכנים ע"פ תקנה 8(א) 3 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001. אישור בר תוכף לגבי הרכב בו מתבצעת הובלה ע"פ תקנה 8(א) 2 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001.	נהג מוביל חומ"ס
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	חוק שירותי הובלה התשנ"ז 1997. תקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001.	המפקח על פי הגדרתו בחוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997.	העמידה בדרישות של סעיף 9 לחוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997 ותקנה 12 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א 2001. הכשרה: עמד בהצלחה בקורס לפי תוכנית שאישר המפקח בהתאם לתקנה 22(א)(ב) לתקנות שירותי הובלה התשס"א 2001.	מינוי על ידי מעביד	אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים
	תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה) תשכ"ד 1964.	המחזיק או מבצע ההדברה (והודעה למפקח עבודה האזורי).	בעל ידע בסיכונים הכרוכים בחומרי הדברה.	מנוי ע"י המחזיק או על ידי מבצע ההדברה.	מחסנאי חומרי הדברה
	* חוק הגנת הצומח התשס"ז 1956. תקנות הגנת הצומח. * תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה) תשכ"ד 1964.	מנהל אגף הגנת הצומח במשרד החקלאות.	* בעל ידע על סיכוני השימוש בתכשיר. * קיבל הדרכה מתאימה. * משתמש בציד מגן אישי.	רשיון הפעלה בהתאם לתקנות הגנת הצומח. (כגון: פרתיון, פתיונות מורעלים בגפרת התליום וסטריקנין, טמיק, צינק פוספיד, אאוסט וכו').	מיישם חומרי הדברה

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	* חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג 1993. * תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים) התשנ"ג 1993. * תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת העובדים) התשנ"ט 1999.	"הממונה" שהוסמך על ידי השר להגנת הסביבה, למתן היתר.	מי שידוע כאדם הגון ולאחר שהוכיח להנחת דעתו של נותן ההיתר שהוא יודע קרוא וכתוב ושהוא מודע היטב לתכונות המסוכנות של הרעלים.	היתר רעלים מאת הממונה ממשדד הגנת הסביבה.	בעל היתר רעלים
* המחזיק ישלח הודעה למפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על פיצוצים. * קיים קורס מאורגן ע"י המוסד לבטיחות ולגיהות	תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה ייצור, החסנה ושימוש) התשנ"ד 1994.	* מפקח עבודה ראשי (ועדת מבחן). * המחזיק.	* מלאו לו 21 שנים. * עבר בדיקה רפואית ונמצא מתאים. * עמד בהצלחה במבחן מוכר על ידי מפקח עבודה ראשי. * עבד שלושה חודשים לפחות בהדרכתו והשגחתו של ממונה על פיצוצים. * קיבל הדרכה מתאימה.	מינוי על ידי המחזיק או המחזיק עצמו שאושר על ידי מפקח עבודה אזורי.	ממונה על פיצוצים
קיימת הדרכה במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	תקנות חומרי נפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש) התשנ"ד 1994.	* מפקח עבודה ראשי (ועדת מבחן). * המחזיק.	* מלאו לו 21 שנים. * אדם מאומן שעבר בחינה לפי דרישות מפקח עבודה אזורי. * הדרכה מתאימה.	מינוי על ידי המחזיק. (בעל ההיתר) ואישור מפקח עבודה אזורי.	מחסנאי חומר נפץ
	תקנות חומרי נפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש) התשנ"ד 1994.	ממונה על פיצוצים	- מלאו לו 21 שנה - הוא בעל ניסיון בטיפול בחומר נפץ בקיא בנוהלי בטיחות של חומרי נפץ.	בחירה על ידי ממונה על פיצוצים	מפוצץ מקצועי
	תקנות הבטיחות בעבודה (מחצבות אבן) התשכ"ה 1965	התופש של המחצבה.	* גילו מעל 25 שנה. * 7 שנים עבודה במחצבה ושלוש שנים בנייהול מחצבה או בהשגחה על חיצוב. * עמד בהצלחה בבחינה לתפקיד מנהל מחצבה והלכות הבטיחות בעבודה במחצבה, טיפול בחומר נפץ ופיצוצים.	מינוי על ידי התופש	מנהל מחצבת אבן

הערות	הבסיס החוקי	הכשרה והתנאים	נותן ההסמכה	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
מנהל עבודה בבניה	מינוי ע"י מבצע הבניה על גבי טופס מיוחד שישלח למפקח עבודה אזורי.	* בוגר קורס מנהלי עבודה מוסמכים. שאישר האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם. * מהנדס, הנדסאי או טכנאי אזרחי עם ניסיון של שנתיים לפחות בבניה, ועמד בהצלחה במבחן בטיחות בעבודות בנייה בפני ועדה שמינה מפקח עבודה ראשי.	* המעביד מבצע הבניה (מינוי). * ועדת מבחנים.	* תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח 1988. ותיקון משנת 1998.	קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות
עובד מקצועי לעבודה על גג שביר או תלול	מינוי על ידי מבצע הבניה	מי שלאחר הגיעו לגיל 18 עבד שנה אחת לפחות בעבודות על גג שביר לאחר שהודרך בעבודה זו.	המעביד - מבצע הבניה.	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים) התשמ"ו 1986.	
בונה מקצועי לפיגומים	מינוי על ידי מבצע הבניה	* מי שעבד שלוש שנים לפחות בהקמת פיגומים ועמד בהצלחה במבחן. * בעל הסוג הממשלתי הגבוהה ביותר בטפסנות.	המעביד מבצע הבניה (מינוי). ועדת מבחנים.	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח - 1988 ותיקון משנת 1998.	קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות
- גולש בנין - מטפס תרנים	בעל תעודת הכשרה	הכשרה לביצוע עבודות גלישה והוא רשום במרשם	מוסד להכשרה מאושר ע"י מפקח עבודה ראשי	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז 2007	המוסד לבטיחות ולגיהות הוא מוסד להכשרה מאושר.
מדריך לעבודה בגובה	תעודת הכשרה לשמש מדריך והוא רשום במרשם	סיים בהצלחה הכשרה של מדריכי עבודה בגובה	מפקח עבודה ראשי	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז 2007	המוסד לבטיחות ולגיהות הוא מוסד להכשרה מאושר.
מנהל מקצועי לעבודה בגובה	תעודה של אחראי על גולש בנין או מטפס תרנים	סיים בהצלחה קורס מדריך מוסמך וקורס השלמה למנהל מקצועי לגלישה	מוסד להכשרה מאושר	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז 2007	
עובד בגובה	כתב מינוי אישי לפי טופס המוגדר בתקנות	- הודרך על ידי מדריך עבודה בגובה. - בעל אישור תקף המעיד על ההדרכה.	מבצע העבודה	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז 2007	קיימים קורסים במוסד לבטיחות ולגיהות.

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
	תקנות שרות התעסוקה (תעודת מקצוע) התשכ"א 1961.	מרכז ועדות מקצוע ממשרד התמ"ת	* דרגה וסוג לפי חוק החניכות. * סיום בית ספר מקצועי. * סיום קורס להכשרה מקצועית. * אישור ועדה ארצית או מחוזית לדירוג מקצועי.	תעודת מקצוע	בעל מקצוע מסווג כגון: (רתך, חרט, מסגר, מכונאי רכב וכו')
	תקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה) התש"ס 28.8.2000.	רשות ההסמכה שמונתה על ידי מפקח עבודה ראשי.	* מלאו לו 18 שנים * הוא בעל תעודת גמר קורס מפעילי דוד קיטור ודוד הסקה. * עמד בהצלחה במבחן בכתב שבדקה ועדה שמינה לצורך כך מפקח העבודה הראשי.	תעודת הסמכה להפעלת דוד קיטור ודוד הסקה	מפעיל מוסמך לדוד קיטור ודוד הסקה
	* פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) התש"ל 1970. * נוהל להסמכת בודקים מוסמכים לבדיקת כלי הרמה וכלי לחץ.	מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת. (בהסתמך על המלצות ועדת הבוחנים).	* בעל השכלה טכנית, הנדסית, רצוי מהנדס מכוונת. * בעל נסיון של מספר שנים בתחום ההסמכה (שימוש, טיפול, אחזקת מתקנים). * מי שעמד בהצלחה במבחן בכתב ובע"פ.	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי.	בודק מוסמך (מעליות, שרשרות, חבלים ואבזרי הרמה, מכוונות הרמה) * בודק דוודים מוסמך (דודי קיטור, קולטי קיטור, קולטי אור).
	* תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש) התשמ"ד 1984. * נוהל להסמכת מעבדה מוסמכת ובודק מעבדתי מוסמך לרעש.	* מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת.	בבקשה להסמכה יצויין שם וכתובת המעבדה, תעודות על השכלתו והכשרתו של הבודק, תאור המכשיר למדידת רעש וציוד לכיול.	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי	מעבדה מוסמכת לרעש
קיימים קורסים במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות	* תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש) התשמ"ד 1984. * נוהל להסמכת מעבדה מוסמכת ובודק מעבדתי מוסמך לרעש.	* מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת.	* תעודות המצביעות על השכלה. * תאור המכשיר לבדיקת רעש. * הדרכה מתאימה * עבר בהצלחה בחינה לפני ועדת בחינה שמונתה ע"י מפקח עבודה ראשי.	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי	בודק מעבדתי מוסמך לרעש

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
	* חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות התשנ"ז 1997. * תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור) סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א 1990. * נוהל הסמכת דוגמים לגורמים כימיים.	- הרשות הלאומית להסמכת מעבדות. - מפקח עבודה ראשי	המעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד התמ"ת וכל מעבדה אחרת שהסמיכה מפקח עבודה ראשי באופן כללי או במיוחד, בהודעה ברשומות.	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי לאחר קבלת ההסמכה מהרשות הלאומית להסמכת מעבדות.	מעבדה מוסמכת
	* תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור) סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א 1990. * תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בחומרים כימיים מסוכנים ספציפיים). * נוהל הסמכת דוגמים לגורמים כימיים.	מפקח עבודה ראשי	עובד מעבדה מוסמכת שהסמיכו מפקח עבודה ראשי לערוך בדיקות סביבתיות תעסוקתיות.	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי	בודק מעבדתי מוסמך
	תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור) סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א 1990.	שר התמ"ת	הודעה ברשומות על הסמכה לביצוע בדיקות טוקסיקולוגיות ביולוגיות אצל עובדים החשופים לגורמים כימיים ופיסיקליים.	הסמכה ע"י שר התמ"ת בהסכמת שר הבריאות.	בודק לבדיקות טוקסיקולוגיות
	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מיננת) התשנ"ג 1992.	מפקח עבודה ראשי	מעבדה או מכון בעלי יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות או שרותים בהגנה מקרינה	הסמכה ע"י מפקח עבודה ראשי	מעבדה מוסמכת לקרינה
	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מיננת) התשנ"ג 1992.	מכון מוסמך להדרכה	בעל ידע בבטיחות קרינה מייננת.	הסמכה מטעם מכון מוסמך להדרכה שאושר ע"י מפקח עבודה ראשי	בודק קרינה מוסמך
	* תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מיננת) התשנ"ג 1992. * תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת העובדים) התשנ"ט 1999.	מכון מוסמך על ידי מפקח עבודה ראשי למתן הדרכה.	* הדרכה בנושא קרינה מייננת. * בעל ידע בבטיחות קרינה מייננת.	הסמכה מטעם מכון שהוסמך להדריך ממוני בטיחות קרינה.	ממונה בטיחות קרינה
	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינה לייזר) התשס"ה 2005.	מפקח עבודה איזורי ממשרד התמ"ת.	בעל תואר מוכר במדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה. - בוגר קורס ממוני בטיחות לייזר. - ניסיון בעבודה עם מערכות לייזר של שנה לפחות	אישור מפקח עבודה איזורי.	ממונה בטיחות לייזר
	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינה לייזר) התשס"ה 2005	מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת	- בעלת יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות	אישור מפקח עבודה ראשי בתנאים של תקנה 9 בתקנות קרינת לייזר	מעבדה מאושרת לקרינת לייזר

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
	תקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות) התשמ"ז 1987.	* שר התמ"ת. * שר הבריאות.	4½ שנים מהן : * 18 חודשים רפואה תעסוקתית. * 3 חודשים אפידמיולוגיה. * 1 שנה רפואה פנימית. * 1 שנה קורס אקדמי. * 9 חודשים במקצועות שונים.	אישור תואר מומחה לרפואה תעסוקתית.	רופא מומחה לרפואה תעסוקתית
	תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב 1992.	המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו למתן ההסמכה.	השתתפות בהשתלמות מיוחדת	הסמכה להתקנת מז"ח	מתקין מוסמך להתקנת ולבדיקת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת
	- חוק הגז (בטיחות ורישוי) התשמ"ט 1989. - תקנות הגז (בטיחות ורישוי) רישוי עסקים בעבודות גפ"מ התשס"ז 2006.	מנהל ענייני בטיחות הגז ממשרד האנרגיה.	-מלאו לו 18 שנים. - עמד בהצלחה בבחינות מקצועיות הנערכים ע"י האגף להכשרה ופיתוח כח אדם.	רישיון לעסוק בעבודות גז (גפ"מ)	מתקין גז (גפ"מ) רמה 1 ורמה 2
	- חוק הגז (בטיחות ורישוי) התשמ"ט 1989. - תקנות הגז (בטיחות ורישוי) רישוי עסקים בעבודות גפ"מ התשס"ז 2006.	מנהל ענייני בטיחות הגז ממשרד האנרגיה.	מהנדס רשום ונסיון של שנה לפחות בתכנון מערכות גפ"מ.	רישיון לעסוק בעבודות גפ"מ	מתכנן גפ"מ
מותר לעזור לבצע עבודות חשמל במתקן מתח נמוך בפיקוחו של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בסיווג גבוה יותר.	תקנות החשמל (רישיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן ג'.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	* י"ב כיתות ביה"ס מקצועי לחשמל. * קורס להכשרה מקצועית בחשמל. * תעודת מקצוע לפי חוק החניכות. * תעודת סיום בי"ס תעשייתי במגמת חשמל.	רישיון לחשמלאי עוזר	חשמל

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
<p>רשאי לבצע עבודות מותרות לחשמלאי עוזר ובנוסף עריכת תוכנית במתקן מתח נמוך בעוצמה עד 1x40 אמפר ומעל העוצמה הזאת לפי תוכנית שאושרה ע"י מורשה.</p> <p>במתקן מתח גבוה ביצוע עבודות בהשגחתו ונוכחותו של חשמלאי טכנאי או גבוה יותר. לאחר שסיים קורס מתח גבוה וקורס עזרה ראשונה.</p>	<p>תקנות חשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985 פרק שני סימן ד.</p>	<p>מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.</p>	<p>* תעודה על סיום בי"ס לטכנאים חשמל. * תעודת גמר י"ב כיתות בי"ס מקצועי חשמל (לאחר שעבד שנה כחשמלאי עוזר). * תעודה על סיום קורס חשמלאי מוסמך ועבד שנה כחשמלאי עוזר. * תעודת מקצוע בחשמל לפי חוק החניכות (לאחר שעבד 3 שנים כחשמלאי עוזר) * בוגר קורס חשמלאי מעשי (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי עוזר). * תעודת סיום קורס חשמלאי מוסמך (לאחר שעבד 5 שנים בהשגחת חשמלאי חונך). * אישור שעבד 4 שנים בעבודות חשמל בהשגחת חשמלאי חונך ועמד בהצלחה במבחן.</p>	<p>רשיון חשמלאי מעשי</p>	<p>חשמל</p>

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
<p>רשאי לבצע עבודות מותרות לחשמלאי מעשי ובנוסף במתקן מתח נמוך ובעוצמה 3x80 אמפר ובלבד לדירות מגורים משרדים או בתי מלאכה. לרבות עריכת תוכניות ומעל העוצמה הזאת לפי תוכנית שאושרה ע"י מורשה.</p> <p>במתקן מתח גבוה ביצוע עבודות בהשגחת חשמלאי טכנאי או בדרגה גבוהה יותר, והוא בעל תעודת סיום קורס בטיחות מתקני חשמל מתח גבוה ובמתן עזרה ראשונה לנפגעי חשמל.</p>	<p>תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ח 1985 פרק שני סימן ה'.</p>	<p>מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.</p>	<p>* בוגר ב"ס להנדסאים במגמת חשמל.</p> <p>* רישום בפנקס הטכנאים כטכנאי חשמל (לאחר שעבד שנה כחשמלאי מעשי).</p> <p>* י"ב כיתוב ב"ס מקצועי חשמל (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי מעשי).</p> <p>* קורס חשמלאי מוסמך (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי מעשי).</p> <p>* בוגר קורס חשמלאי מוסמך (לאחר שעבד 5 שנים בהשגחת חשמלאי חונך ושנה כחשמלאי מעשי).</p> <p>* עבד שנתיים כחשמלאי מעשי ועבר בהצלחה בחינה לרשיון חשמלאי מוסמך.</p> <p>* עבד 7 שנים בהשגחת חונך ועמד בהצלחה בבחינות חשמלאי מוסמך.</p>	<p>רשיון חשמלאי מוסמך</p>	<p>חשמל</p>
<p>במתקן מתח נמוך בעוצמה 3x250 אמפר כולל עריכת תוכניות במתקן בעוצמה מעל 3x250 אמפר לפי תוכנית שאושרה ע"י מורשה.</p>	<p>תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ח 1985. פרק שני סימן ה'.</p>	<p>מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.</p>	<p>* מהנדס חשמל רשום בפנקס המהנדסים.</p> <p>* הנדסאי חשמל רשום בפנקס הטכנאים (לאחר שעבד שנה כחשמלאי מוסמך).</p> <p>* טכנאי רשום בפנקס הטכנאים (לאחר שעבד שנתיים בעבודות חשמל מזה שנה לפחות כחשמלאי מוסמך).</p> <p>* בעל תעודת סיום קורס חשמלאי ראשי (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי מוסמך).</p>	<p>רשיון חשמלאי ראשי</p>	<p>חשמל</p>

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
<p>במתקן מתח נמוך בעוצמה 3x400 אמפר כולל עריכת תוכניות במתקן בעוצמה מעל 3x400 אמפר לפי תוכנית שאושרה ע"י מורשה.</p> <p>במתקן מתח גבוה אם יש בידו תעודה כבוגר קורס בטיחות מתקני חשמל מתח גבוה ולפי תוכנית שאישר חשמלאי מהנדס.</p>	<p>תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985.</p> <p>פרק שני סימן ה'.</p>	<p>מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.</p>	<p>טכנאי רשום בפנקס הטכנאים (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי ראשי).</p>	<p>רשיון חשמלאי טכנאי</p>	<p>חשמל</p>
<p>במתקן מתח נמוך בעוצמה 3x630 אמפר כולל עריכת תוכניות במתקן בעוצמה מעל 3x630 אמפר לפי תוכנית שאושרה ע"י חשמלאי מהנדס.</p> <p>במתקן מתח גבוה אם יש בידו תעודה כבוגר קורס בטיחות מתקני חשמל מתח גבוה ולפי תוכנית שאישר חשמלאי מהנדס.</p>	<p>תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985.</p> <p>פרק שני סימן ה'.</p>	<p>מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.</p>	<p>טכנאי רשום בפנקס הטכנאים (לאחר שעבד שנתיים כחשמלאי ראשי).</p>	<p>רשיון חשמלאי הנדסאי</p>	<p>חשמל</p>

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
רשאי לערוך כל תוכנית חשמל ולבצע כל עבודת חשמל.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן ט'.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	מהנדס חשמל בזרם רשום בפנקס המהנדסים. (לאחר שעבד שנתיים בהנדסת חשמל זרם חזק).	רשיון חשמלאי מהנדס	חשמל
רשאי לעסוק בביצוע בדיקות במתקן חשמלי בעוצמה עד 3x80 אמפר במתח נמוך ושלא תוכננו ובוצעו על ידו.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן י'.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	אם המבקש עבד חמש שנים כחשמלאי טכנאי.	רשיון חשמלאי בודק סוג 1	חשמל
רשאי לעסוק בביצוע בדיקות כמו חשמלאי בודק סוג 1 ובנוסף לבצע בדיקות במתקן בעוצמה 3x250 אמפר במתח נמוך ושלא תוכננו ובוצעו על ידו.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן י"א.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	אם המבקש עבד חמש שנים כחשמלאי הנדסאי.	רשיון חשמלאי בודק סוג 2.	חשמל
רשאי לעסוק בביצוע בדיקות בכל מתקן חשמלי.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן י"ב.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	אם המבקש עבד שנתיים כחשמלאי מהנדס.	רשיון חשמלאי בודק סוג 3.	חשמל
- הרשיון ניתן לביצוע עבודות חשמל במסגרת מקום העבודה בלבד. - המוסד לבטיחות ולגיהות מקיים קורסים כאלה עבור מקומות עבודה.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן י"ג.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	* בעל הכשרה מקצועית וניסיון במקצועו. * סיים בהצלחה השתלמות מיוחדת לפי דרישות האגף ובפיקוחו. * בתיפעול מערכות מתח גבוה ימציא המבקש: תרשים מערכת/מתקן המתח הגבוה שהוא אמור לתקן. * אישור סיום קרוס לתפעול מערכות מתח גבוה. * סיום קורס עזרה ראשונה לנפגעי חשמל ואישור מחשמלאי מהנדס שבחן אותו ומצאו כשיר לתפעול המערכת למתח גבוה.	רשיון חשמלאי מסוייג	חשמל

הערות	הבסיס החוקי	נותן ההסמכה	הכשרה והתנאים	ההסמכה הנדרשת	סוג העבודה
רשאי לבצע עבודות בתחום ההתמחות שצויין ברישיונו ובהתאם לתנאיו.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה 1985. פרק שני סימן י"ד.	מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח-אדם במשרד התמ"ת.	* תעודת גמר קורס של האגף בתחום התמחות; מיכשור ובקרה, מיכשור אלקטרוני, מערכות רדיו ואודיו, טלוויזיה, וידאו הסרטה, אנטנות, מכשירים חשמליים ביתיים, מערכות קירור, גנרטורים, מעליות, אחזקת ציוד תעשייתי, תיקון מכוונת חשמל.	רשיון חשמלאי שירות	חשמל